

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Velika sila pa mala pomoč.

Če si je v stari Grški izposodil kmet denarja, postavil se je kamen na njegovo njivo in na kamen se je zapisalo ime upnika in svota, katero je posodil kmetu. Če bi bilo to tudi pri nas v navadi, gotovo bi bilo na mnogih njivah toliko teh spominkov, da še kmet z oralom in brano ni bi mogel vmes. Saj vemo, da je koncem l. 1886. bilo nad 2100 mil. gold. v Avstriji vpisanih na kmečkih posestvih. Ako pa pomislimo, da naraščajo vsako leto dolgovi za 20—24 milijonov, lahko zračunimo, koliko ga je zdaj. Da bi zasledovali uzroke propadu kmečkega stanu, našli bi jih dovolj. Na mnogih krajih se je n. pr. delalo naravnost na to, da se kmečka zemljišča razkosajo, da tem ložje padejo v žrelo velikega kapitala; velikokrat je tudi lahkomišelnó zadolževanje grobokop trdnim kmečkim posestvom, nadalje nepremišljene tožbe, veliki davki, zapuščanje domačih šeg in navad, noše i. t. d. Vse to in mnogi drugi uzroki bi se dali naštetí. Pravi uzrok vsemu temu pa lahko imenujemo pogubni liberalizem, ki je s svojo navidezno prostostjo vklenil vse stanove v okove, iz katerih se bodo — če sploh kedaj — zopet rešili s težavami.

Da je to žalostno stanje odprlo oči tudi takim, ki so do sedaj mirno gledali z višjega stališča na nenaraven boj kmeta za svoj obstanek, je pač lahko umevno, saj upije ta beda do nebes. Na višjih mestih so začeli resno misliti, kako bi se dal zadržati, če ne popolnoma ustaviti ta neizogibni propad, zakaj donel je že tem velikim gospodom na uho glasen krik socijalnih demokratov, ki hrepenijo tudi kmeta zvabiti v svoje vrste. Bati se je, da če ne začnejo reševati tega silnega vprašanja, se bo najbrž rešilo brez njih in proti njim. Da se pa to ne dá kar tako čez noč napraviti, uvideli so tudi, in zato se sedaj zapazi tu pa tam pametno prizadevanje v prid ubogemu ljudstvu.

Resno se premišljuje po različnih zbornicah, kaj in kako bi se dalo narediti, da se odvrne preteči pogin. Umevno je, da se nasledki najložje odpravijo, ako se odstranijo uzroki. In zato je prav velike važnosti misel o tako zvanih stalnih kmečkih domovih. Ti naj bi namreč zabranjevali kosanje posestev v majhne parcele in tudi zadolževati bi se smelo le do neke meje. Nadalje kmečke zadruge, ki so pokazale povsod po znanem izreku: »V slogi je moč« sad svojega plodonosnega delovanja. Na Kranjskem se je deželni zbor že bavil z vprašanjem, kako bi se dalo zakonito zaprečiti lahkomišelnó zadolževanje, ali kako oprostiti dolgov zadolžena posestva i. t. d.

In z veseljem moramo pripoznati, da tudi visoka državna zbornica na Dunaju v tem oziru ni čisto zapala. Ravno v zadnjem času so razpravljali državni poslanci na Dunaju predlog prejšnje vlade o posojilih za zboljševanje zemljišč. Čez dolgo časa so se gospodje

pogovarjali resno o stvari, pri kateri se ni bilo treba kregati za različne nazore, liberalne ali druge, in — čast, komur čast — pokazali so, da res še kaj morejo, ako hočejo. V imenovanem predlogu gre se za to, da se posestnikom zemljišč dá priložnost, vzeti na posodo denar pri vladi, ki se pa sme le rabiti zares za izboljševanje zemljišč. To je čisto kaj novega in poljedelski minister, grof Ledebur, je posebno poudarjal, da je s tem in z določbo, da se dolg ne bo vpisal ali vknjižil na zemljišče posestnika, temveč na rento, ki bo prihajala iz zboljšanega zemljišča in da je vlada s tem primorana čakati na povračilo, ako zboljšano zemljišče vsled drugih nezgod ne daje pričakovanega dobička, da je s tem, pravi, omejil ono absolutno, brezmejno prostost zadolževati posestva.

Sploh se je grof Ledebur vrlo potegnil za to postavlo in za kmečki stan, kar je tudi že pri svojem nastopu pokazal. Ko je priporočeval to postavlo, govoril je med drugim: »Tukaj (v zbornici) sicer ni mesto, da bi na dolgo in široko razkladal prednosti poljedelskih melioracij (zboljševanja zemljišč), toliko pa smem povedati in mislim, da mi bo pritrtil vsak gospodar, da je vprašanje o posušenju ali namakanju naših zemljišč — in tukaj ne mislim samo na travnike, ampak tudi na njive — da je to vprašanje začetek in konec vsakega pametnega poljedelstva in pravi pogoj vsakega napredka. Nehote mi silijo v spomin oni tisoči in tisoči hektarov dobre zemlje našega cesarstva, ki dandanes vsled vedne vode komaj seme vrnejo, ki se je vsejalo. Med temi posestniki, ki imajo taka zemljišča, se morajo tudi iskati najštevilnejše žrtve sedanje gospodarstvene krize, ker pridelki ne poplačajo ogromnih stroškov, ki jih ima posestnik....« Minister je nadalje rekel, da postava ni samo veleposestnikom v korist, ampak posebno manjšim posestnikom; zakaj tem do sedaj ni manjkalo razumnosti za to stvar, da bi si namreč zboljšali svojo posest, temveč le denarja ali kredita. In ta pomanjkljivost naj bi se s to postavlo odstranila. Minister upa veliko doseči za povzdigo prej nerodovitne zemlje, kakor za njiva, tako za travnike in tako tudi za živinorejo, katera v slabejših deželah more le tedaj oživeti, ako je priskrbljeno zadosti zdrave in dobre krme.

Poročevalec o tej postavi, Poljak Milewski, je zahvalil ministra za te priporočevalne besede in mu že naprej obljubil podporo vseh gospodarskih krogov pri njegovi skrbi za povzdigo kmečkega stanu ter nadaljeval: »Naša naloga je, da ohranimo kmetovalca na njegovem posestvu, domačijo, katero je podedoval po svojih očetih, ohraniti svojim potomcem. Ako mu pod težo sedanjih slabih časov ni več mogoče plačevati obrestij od svojih dolgov in velike dače, moremo mu pomagati le s tem, da povzdignemo rodovitnost njegovega zemljišča. Vemo sicer, da s tem ni rešeno celo gospodarsko vprašanje, ali pri

praktični postavi gre se le za posamezne določbe in ne za rešitev celega vprašanja, pri katerem se le počasi lahko napreduje.

Predlog je bil potem sprejet tudi pri drugem branju. To bi bila torej vsaj nekoliko pomoč v hudi sili in s tem večjim veseljem jo moramo pozdraviti, ker je kaj takega pri nas zelo redko, in v hudi sili se človek prijemlje in lovi tudi za najslabšo bilko, da ne utone. Bog daj, da bi tej postavi sledile druge, ki bi vsaj rešile to, kar še je ter znova podprle in popravile steber, ki se nevarno maje na vseh straneh. Milijoni in milijoni pridnih pa revnih gospodarjev bodo z vedno hvaležnostjo gledali na Dunaj, od koder bi imeli pričakovati toliko in toliko, a čakajo skoro navadno zastoj. S.

Cerkvene zadeve.

Cerkvena glasba.

»Venček cerkvenih pesmi in napevov za sveti božični čas.« — Na spodbudo častitega gospoda doktorja Antona Medveda je gospod učitelj Valentin Šolcer v Razborju pri Slov. Gradcu 21 za prosto ljudstvo primernih pesmi Virka, Marna in drugih pesnikov za sveti božični čas nabral, katero zbirko je preč. lavantinsko knezoškofijstvo dne 17. vinotoka 1895 s števil. 2978 dovolilo tiskati dati.

Te lahko razumljive, kratke pesmi bile bi za cerkve sposobne, v katerih se posebne pesmi o praznikih pri darovanju do cela izpojo. V cerkvenem duhu sestavljeni prosti, lahki in dobro ubrani napevi k tej pesemski zbirki so večidel lastno, marljivo delo znanega skladatelja g. V. Šolcerja, nekateri pa predelani ali stari, oziraje se na narodno-cerkvene razmere po slov. Štajarskem. Pesmi in napevi so ločeni; slednjim so pridejani še napevi k najnavadnejšim blagoslovnim pesmam za ljudsko cerkveno petje.

Ker »Venček cerkvenih pesmi in napevov za sveti božični čas« dosti izbira za praznike od božiča do svečnice in so veščaki tudi to delo priporočbe vredno spoznali, bi naj zato tudi ta skladba g. V. Šolcerja častiti duhovščini, gospodom učiteljem in organistom dobro došla.

Partitura s pesmarico po pošti za 2 K 20 h dobi se pri gosp. Valentinu Šolcerju, učitelju v Razborju pri Slovenjgradcu, kateri še tudi nekaj komadov »Maša za mrtve« v zalogi ima.

Naročila z denarji se naj kar najprej pošljejo, da bo mogoče gg. naročnikom »Venček« takoj v začetku adventa doposlati.

Nov »Requiem«. — Missa pro defunctis (Requiem) za mešani zbor, ali pa enoglasno z orgljami, zložil Ign. Hladnik op. 23. Cena s poštino 42 kr.; dobi se pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko. Requiem je zložen tako, da prvi glas obsega le od *d—d*, z ozirom nato, ker poje requiem navadno orgljavec sam. Hladnikov slog je dovolj znan, in tudi to delo priporočja značajnost, melodijoznost in prikupljiva harmonizacija, in dobro predavan bode napravil najboljši vtis, zato ga vsem orgljavcem priporočamo.

Gospodarske stvari.

Viničjak ali pikolo.

(Konec.)

3. Iz lastne skušnje ti naznanim tretji način, delati viničjak. Trop razderi, tropine razmeči po stiskar-

nici, ali kar je še boljše, vrzi jih v kad, če jo imaš; nanosi vode, pusti blizu dva dni ter večkrat premešaj. Voda vse snovi poišče, kislino popije, čreslovino iz mehuncev in pecljev povzije, in dobiš rjavo, moštu podobno tekočino po enkratnem stiskavanju. To spravi v sod, da zavreje in se usede. Ob novom letu pri pretakanju vina to najprej pretoči v večjo posodo, pa vse drože iz vinskih sodov tu noter vlij; konec februarja pa zopet pretoči. To pijačo bodo kopači radi pili, posebno če jim še malo kalnega vina dotočiš. Ako ti tega viničjaka še kaj ostane ter ga še enkrat pretočiš, bo tudi za-te ugodna pijača v vročem poletju; že vsaj, ako pri vsakem pretoku vina mu gošče priliješ. Tropine in drože so potem seveda za nič. Saj ti več hasnejo, ko če bi jih bil za žganjico porabil, ker si dobil mnogo in zdravo pijačo.

4. Najboljši način narejati pijačo mi je pa naznanil moj prijatelj, rekši: »Jaz vina ne smen piti, vse neprilичne prikazni mi učinja. Zato sem napravil pijačo na ta način. Letos sem našel veliko jabolčnice, in ko bom o Božiču vino pretočil, bodem na drože vinske takoj natočil jabolčnico«. Jaz pa mu zavrnem: »Prijatelj, tvoje poharsko vino je res presilno; že vsaj, ako pa tako narediš, boš imel za žejo in zdravje najboljšo pijačo. Tudi jaz pri obiskovanju le za to pijačo prosim«.

Se boljše pa boš zadel, ako jeseni to že s tropinami storiš, da jim namesto vode tolkle priliješ, pozneje še drože vliješ in nekatere krati pretočiš. Zato pokupi od vseh mejašev tropine in drože, ako jih prodajo, in napravi si tak viničjak, ki ga boš rad pil po zimi pa tudi v poletni vročini.

Star Afrikanec, kristijan, leži na smrt bolan v utici, s trnjem pokriti, ko pride katoliški misijonar na svojem potovanju do tega reveža, in ga takoj začne pripravljati za smrt. Potem pa se siromak milo potoži in svoje reve razodene, govoreč: »Oče duhovni! Jaz sem imel ženo, in sem jo ljubil; zdaj je že mrtva. Imam otroke, pa od treh let, kar se smrti bližam, ne pride nobeden k meni, da bi mi rekel: »Oče, tu imate banansko vino, pijte; tu imate sol za hrano. Tako sem v svoji revii celo zapuščen.« (Kath. Miss. 1895, 2, 43.) — V sedanjih slabih časih se še celo med nami utegne zgoditi, da otroci svojim starim roditeljem, ali da sosedi bolnikom po stari navadi ne morejo pri obiskavi vina s seboj donesti. Zato pa pridelnimo na zgoraj omenjene načine zdravo pijačo, da si žejo ugasimo, tujcu pa vsaj dobro voljo in ljubezen skazemo, ko bi mu radi boljše postregli, pa nam ni mogoče, dokler nam ljubi Bog goric zopet obilnejše ne blagoslovi. S. G.

Sejmovi. Dne 23. novembra v Poličanah (za svinje). Dne 25. nov. pri Sv. Marjeti ob Pesnici, v Ločah, Vildonu in Kaniži pri Ptuj. Dne 27. nov. v Imenem (za svinje). Dne 28. nov. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Gradca. (Nekaj o zavarovanju.) Cerkveno predslonništvo Sv. Benenikta v Slov. goricah je tožila delniška družba »Franco Hongroise«, da naj izplača večjo premijo s petimi odstotki obrestij in povrne sodnijske stroške. Sedanji č. g. župnik je namreč, ne oziraje se na zavarovalno polico, katero je »Franco Hongroise« l. 1882. na 10 let napravila, cerkev z vsemi rečmi zavaroval pri »Unio catholica« in ustavil nadalnje plačevanje letne premije družbi »Franco«. Pravda o tem je tekla eno leto in končala s tem, da je tožbo »Franco Hongroise« odbilo pri obravnavi dne 12. nov.

1895 c. kr. mestno del. okrajno sodišče v Gradcu in družbo obsodilo na plačilo sodnijskih stroškov. »Franco Hongroise« je zastopal g. dr. vitez pl. Artens, cerkveno predstojništvo pa Slovenec g. dr. Klasinc, ki je zlasti ugovarjal, da vsled postave z dne 7. maja 1874, drž. z. št. 50 v dokaz pravnih opravil za kako cerkev ali cerkven zavod morajo podpisati cerkveni predstojniki in vsaj dva uda v § 41 preskrbljenih cerkvenih zastopnikov, da se nadalje s temi cerkvenimi zastopniki brez dvombe razumejo tako zvani cerkveni ključarji ali cekmeštri. Temu ogovoru so ugodili in tožiteljco družbo z njeno zahtevo odbili in obsodili na plačo sodnijskih stroškov. Iz te utemeljene sodbe se torej jasno razvidi, da se vse take zavarovalne pogodbe o cerkvenem premoženju vsak čas lahko pretrgajo od cerkvenih prestopništev, in da desetletni sklep nima v sebi nikake pravno veljavne pogodbe.

Od Sv. Križa blizu Ljutomera. (Zakaj imamo pri nas žendarmerijo? Tako vprašamo c. kr. žendarmerijsko poveljništvo, pa tudi slavno c. kr. okrajno glavarstvo ljutomersko. Dne 14. novembra predpoldan je bilo pri nas v Križevcih zapisovanje novincev za vojaško zbirko. Prišli so fantje skupaj iz več vasij in vrhu tega tudi oni iz slavnega Veržaja. Že pri prihodu Veržencev je bil tak krik in drtje, da groza. Temu razsajanju pa ni bilo od 9. ure do 1/2 12. opoldne več konca, ne kraja. A pri samem kriku ni ostalo. Fantje so začeli drug drugega psovati, kleti, suvati in celo s kamenjem in z noži groziti. No, ubogi Križevčanje, zakaj pa imate gg. žendarme? Res, mi jih imamo že več let. Zakaj? To vé sam Bog in pa nekdanji c. kr. okrajni glavar Max Nevin, ki jih je sem postavil. Mi pa ne vemo, zakaj jih imamo. Kajti eno je gotovo, da jih nikdar tam ni, kjer bi imeli biti. Tudi pri tej praski jih ni bilo. Bog vé, kje so bili? Mogoče, da so se pred množico fantov iz strahu zaprli v svojo sobo ali pa so morali pošto »vahtati,« — kakor je to navada enega. — Le eno je gotovo. Oni se niso prikazali, ampak prepustili so nalogo, te nemirneže razgnati, nekaterim poštenim križevskim kmetom. Čast tem! No, mogoče, da se pa bodo zopet izgovarjali, da jih občinski predstojnik ni poklical. A kakor se je slišalo od predstojnika samega, bil je pri njih in jih prosil, da naredijo mir. Ali oni so se izgovarjali, da gredo še le tedaj med fante, če jih bo že par na tleh ležalo, ker oni niso policaji ali redarji. Če res ni njih dolžnost, skrbeti za mir in red v naši fari, potem pa naj slavno glavarstvo tukajšnjo postajo prestavi kam drugam. S tem denarjem pa, ki ga moramo zavoljo tukajšnje postaje več plačevati, najeli si bomo posebnega občinskega policaja, in tako si bomo, kakor do sedaj, tudi še za naprej sami skrbeli za red.

S Slatine (Kaj delajo nemške klopi v Vitanju?) [Dalje]. Prva gostilnica na vitanjski nemški zemlji se glasi »Stenitschnig Gasthaus«. Ime je sicer pošteno slovensko, napis své ne sme biti drugačen, kakor nemški. »Bog zna, ali znajo tukaj slovenski?« si mislim, ko stopam po lesenih stopnicah v gostilnico. Z nekakim strahom rečem: »Dajte mi četrt litra vina pa kos kruha!« — »Prosim, malo počakajte«, se je glasil prijazen odgovor. »Kaj znate slovenski?« poprašam. »Za božjo voljo, kako pa bomo govorili, saj smo Slovenci!« — »Ste Slovenci, ste; napis pa imate zunaj nemški, se odrežem. Če bi imela pa slovenski napis, ne pridejo k meni v gostinico nemški gospodje« mi odgovori postarana ženica. »Mati, ta je pa bosa. Če bote točili dobro kapljico, bodo tudi Nemci prihajali k vam, naj si bo napis slovenski ali nemški«. Ta žena ima dobro srce, če tudi je napis nemški. Ko se nekoliko okrepčam, pa vprašam: »Mati, ali mi znate povedati,

kje so tiste nemške klopi, ki so jih nedavno pripeljali v vitanjsko mesto ali trg?« — »Slišala sem nekaj o teh klopéh; vendar ne vem, kam so jih djali. Ta mož le, ki ravno zdaj semkaj prihaja, vam bo znal povedati, kje jih imajo«. Tu stopi v izbo mož majhne, čvrste postave, bistrih očij in rjavkastih brk. »Bog zna«, si mislim »je-li je Slovenec ali Nemec?« Dozdeva se mi, da sem ga že videl nekje na Slatini? — Vprašam ga torej: »Prijatelj, niste vi hodili že po Slatini?« — »Sevé, da sem že večkrat bival tam doli; še to poletje dalje časa. Moje ime je: Štefan Kline; kdo ste pa vi?« — »Jaz sem Slatinčan Janko s Slatine, pa sem prišel po svojih opraviilih semkaj. Ste vi iz Vitanja doma?« — »Sevé, da sem!« — »Bi mi vedeli povedati, kako se godi tistim nemškim klopem, katere so s Slatine prepeljali v Vitanje za novo nemško šolo?« — »A tiste nemške klopi! Kaj jih želite imeti nazaj na Slatino? Kako radi vam jih zopet prepustimo. Saj drugega niso napravile tukaj, kakor velik prepir po vsem vitanjskem trgu«. — »Zakaj pa?« vprašam moža, katerega precej spoznam za Slovenca, »ali niso ljudje z veseljem pozdravili nemške šole in niso radovoljno v njo poslali svojih otrok?« — »Kaj še neki! mi odgovori; ko bi ti bogataši ne bili tako grozno strahovali svojih žagmojstrov in oferjev, saj bi ne bili imeli skoraj nobenega otroka v novi nemški šoli. Pa ta dva velika Nemca sta grozila, da bodo njihovi ljudje službo zgubili, če svojih otrok ne pošljejo v nemško šolo, so pa siromaki morali ubogati. Nekateri so se njim pa vendar ustavili in teh gotovo ljubi Bog ne bo zapustil.« — »No povejte mi, Kline, ali so tudi kaj kmečkih otrok v to šolo nalovili?« — »Kaj še neki! Kaj mislite da so naši kmetje take šleve, da bi Judežu otroke izdajali? Le enega siromaka so ujeli tamgori v Doliču. Drugi so pa vsi fige pokazali našim nemčuhom.« — Med tem se pa sprava na pot proti vitanjskemu trgu ter se pogovarjava o razmerah po Vitanju in Slatini. »Zdaj sva sredi trga, mi reče moj novi prijatelj, in tamle je nova nemška šola; tam so tiste vaše nemške klopi«. Šolska sobana je v pritličji; noter nisem mögel, bi me najbrž tudi ne spustili, če bi bilo Nemcem znano, da sem se tudi jaz debelo smejal v pest, ko so te klopi peljali s Slatine. »Ali pa prebivajo res sami Nemci po vitanjskem trgu?« sem vprašal na dalje Štefana Klinca. »Kakšni Nemci so ti ljudje; saj večina jih še dobro nemški ne zna! Janko, poglej napise na hišah!« Zdaj greva še enkrat po trgu gor in dol. Jaz si pa zapisujem imena na teh napisih; toda glej; sama pristna slovenska imena: Slinker, Jaklin, Vodusek, Golež, Krajnik, Pučnik, Toplak, Pirh, Jankovič, Kukovič. »Ali niso ta imena vsa slovenska? me vpraša Štefan; pa če greva tje gor v Vitanjsko vas, tam najdeš imena: Tepej, Kokošinek, Grile, potem zopet dvakrat Jaklin. Ali so to Nemci?« — »Pa mi povej, Štefan, ali se rajtajo vsi ti možje med Nemce?« — »Par slovenskih poštenjakov je že tudi med njimi, n. pr. klobučar Jankovič pa kamnosek Grile — drugi pa res trdijo, da so nemške krvi.« — »Kaj pa, če prideš k tem Nemcem v štacuno ali pa v gostilnico, te razumejo, če jim pokažeš groš, pa jih nagovoriš po slovenski?« — »Pa kako dobro ti znajo takrat slovenski! Stavim glavo, da nobeden izmed njih ne bo obmolnil, kedar mu pokažeš denar, če ga tudi nagovoriš po slovenski.« — »Štefan, ali pa ne bi kazalo, ko bi se naselil slovenski trgovec v Vitanju? Kaj praviš, bi ga vaši kmetje podpirali?« — »Sevé bi ga podpirali, pa kako radi! Ko bi ga le Bog prinesel od kod semkaj!«

(Dalje prih.)

Iz Celja. (Martinov večer), katerega je priredilo »Celjsko pevsko društvo« v nedeljo v vrtnem salonu hotela »pri zamorcu«, se je obnesel prav povoljno, vkljub temu, da smo videli med navzočimi mnogo

tacih gospodov in rodbin, katerih ni bilo in dasi se je smelo pričakovati, da pokaže celjsko slovenstvo svoje simpatije mlademu društvu ravno pri tej priliki, ko je nastopilo prvokrat javno. Tudi rasposlana jako ukusna vabila so nam privabila komaj petorico zunanjih rodoljubov ter z obžalovanjem zabeležimo tako pičlo zanimanje za društvo, katero je za razvoj socialnega življenja med vsemi slojevi celjskih Slovencev zelo pomembno. Zbralo se je sicer lepo število gostov, a smelo smo jih pričakovali najmanj še enkrat toliko. Vspored se je izvršil jako precizno ter so bili pohvaljeni vrli pevci za prednašane zборе obilo. Mnogo smeha je povzročil šaljivi čveterospev »Ribniška« ter se nadjamo, da nam preskrbi odbor ob priliki zopet kaj enacega. Po vspredu se je izžrebala pitana »Martinova gos« ter s tem zaključil oficijelni del. Med prosto zabavo so se oglasili še pevci večkrat in mladi svet si ni mogel kaj, da se ne bi bil tudi malo zavrtel. V obče smemo biti torej zadovoljni ter je želeti, da bi se v bodoče enake veselice v obilnejšem številu obiskovale, z ozirom na to, da povzročajo priprave tudi mnogo stroškov in truda. Na svidenje torej na Miklavžev večer!

Iz slovenjgraškega okraja. (Davko plačevalci, pozor! Domače zavarovanje.) Na političnem shodu v Slov. Gradcu dne 13. okt. nam je priporočal naš g. državni poslanec Fr. Robič, naj se posestniki oglasimo pri zemljemercu, kadar pride zaradi pregledovanja zemljiškega katastra v občino. Omenil je g. poslanec, da v neki občini pri Mariboru nihče ni prišel k županu, ko se je v tej stvari ondi mudil zemljemerec, in so tako pritožbe pri uradu prve vrste izostale. Žalostno! Še bolj žalostno pa je pri nas, kjer nismo mi posestniki krivi, ampak gosposka, ker nam nič ni naznanila, kdaj da k nam pride zemljemerec! Zato prosimo naš slavni okrajni odbor, naj pozveduje, pri kolikih občinah je brez naznanila bil zemljemerec v rečeni zadevi, da se potem skupno pritožimo. — Davno smo že izračunili, da od našega denarja, ki za zavarovanje proti ognju roma v druge dežele, niti četrti del ne pride nazaj. Zato bi bilo dobro, naj bi se v goratih občinah, kjer ni vasij, osnoval domače zavarovalnice. Njih delokrog naj bi bil razširjen na dve ali tri občine, ali pa na celi okraj. Seveda bodo agenti raznih zavarovalnic ljudi plašili, ali tacega združenja nihče ne more zabraniti. Kadar poteče čas odpovedi pri ptuji zavarovalnici, bi pa k tej domači pristopili, komur bi to bilo ljubo. Naj tudi tukaj velja geslo: Svoji k svojim!

Iz Savinjske doline. (»Vse za vero, dom, cesarja!«) To je naše staro geslo, in naši poslanci so nam obljubili, po tem geslu se zvesto ravnati. So-li se držali tega gesla v važnem boju, ki se bije sedaj na Dunaju zoper Luegerja in njegovo stranko? Da Lueger ni dobil potrjenja, s tem smo mi lahko zadovoljni, tako trdi člankar »Südst. Post«. Mi pa trdimo, da ne, in večina zavednega ljudstva našega pravi istotako. Lueger je nemškega rodu, in če to javno izreče, mu-li smeš to zameriti? Da bi pa on hotel zatirati nenemške narode, to je drzna trditev. Če se je zavezal z nemškimi nacionalci, storil je to zato, da otme Dunaj liberalnega jarina. In ko je z njimi dosegel to zmago, je rekel, da bo kot župan gledal, da ostane Dunaj nemško in katoliško mesto; ali bi bilo bolje, ko bi obljubil, da hoče posnemati ljubljanski mestni zastop ter najhujšim svojim in svojega naroda nasprotnikom zagotoviti častno meščanstvo? Da je ob času, ko se je bil volilni boj na Dunaju, ostal zvest svojim zaveznikom ter ni glasoval, da mora biti slovensko-nemška gimnazija ravno v Celju, zaradi tega zamore njegov nasprotnik postati le, kdor še ni nikoli stal na čelu volilnega boja, kdor ne zna ali noče uvaževati propada židovskega liberalizma na Du-

naju, in kdor vse presoja le z ozkega narodnega stališča. Lueger je mož, ki se ne sramuje očitno izreči, da je krščanski mož; on je mož, ki navdušeno zagovarja načela in koristi kršč. vere ter pogumno nastopa zoper nje zaklete sovražnike. Od grofa Hohenwarta se kaj takega jaz ne spominjam. Če je grof-minister žaljen, tedaj pogumno nastopi, če je pa Bog zasmehovan in naša sv. cerkev napadana, da bil z enako unemo nastopil v obrambo ali v državnem zboru ali v kakšnem zborovanju katoličanov, tega še nisem slišal. So-li tedaj zvesti našemu geslu poslanci, ki grelo s Hohenwartom proti Luegerju? »Vse za vero!« Dve reči ima naš narod, ki mu morata biti dragi kot očesi, to je vera naša in materin jezik. Kdor podpiše te besede našega Slomškega, ta potem ne sme gledati le z narodnim očesom, z verskim pa mižati; ta ne sme občutiti vsake smeti v narodnem očesu, po verskem pa se mirno pustiti biti s pestmi. Da gre grof Hohenwart z grofom Badenijem rajši, kakor z — Luegerjem, to je umevno, kakor je umevno, če je vodja Hohenwart nasprotnik vodji Luegerju, zakaj redko kdo ima tisto nesebičnost, da bi rekel s sv. Janezom Krst.: »On mora rasti, jaz pa pojemati« (Jan. 3, 30.); a težko je umeti, zakaj bi bil zastopnik ljudstva, ki je toliko hudega prestalo in še trpi od židovskega liberalizma, zakaj bi bil nasprotnik zmagovalcu tega nasilnika? Tudi za Klunom ne more iti noben poslanec, ki si hoče rešiti zaupanje pri svojih volilcih. Poslanec Klun se dá doma na Kranjskem v listu, ki imenuje boj na Dunaju boj med vero in neverstvom, priporočiti kot kandidat katol. stranke zoper liberalno, na Dunaju gre z liberalno stranko in madjarskimi framasoni zoper krščanskega Luegerja; poslanec Klun pozdravlja zbrane krščanske socialiste v Zagorju na Kranjskem, na Dunaju kljune rad po krščanskih socialistih, kedar in kolikor le more. Mi na Štajarskem bi rekli takemu zastopniku s pesnikom: »Po vetru plašč obrača mož sebičen, — tedaj hodi z Bogom!« — Vse kaže, da bo navzlic železne roke Badenijeve rastla stranka Luegerjeva, Hohenwartova pa se krčila, saj se tudi v politiki izpolnjuje izrek božji: »Da bi le bil mrzel ali topel, ker si pa mlačen, in ne mrzel ne topel, te bom začel izpljuvati iz ust svojih.« Dokaz so nam lahko Staročehi z Riegerjem, ali pa kristijani na Ogerskem. Bo-li nasprotje s tako krepko stranko imelo koristne nasledke za naš »dom«? Poleg tega so s tem nasprotjem Hohenwartovci našemu narodu nakopali znak nehvaležnosti do vrlih nemških konservativnih poslancev, ki so vedno podpirali naše narodne težnje. Da bi se morale brez ožira na stranko braniti naše ustavne pravice proti samovolji ministra in uplivu madjarske oholosti, to je še pa posebno važno. Samovlastni Herod je dal umoriti apostola Jakoba. »Videti pa, da je to Judom všeč, je dal še tudi Petra ujeti«. Badeni, »videti, da je večini poslancev všeč«, bo tako tudi drugod ravnal. Pa kaka sramota še, ukloniti se madjarskim spletkam! In kako upliva to na dinastični čut, če ljudstvo primerja Luegerja z Banfijem ter vidi, da Banfi sme biti cesarjev minister, Lueger pa ne dunajski župan? Tedaj mož beseda: Vse za vero, dom, cesarja! Savinjecan.

S Slatine. (Nova občina pogorela.) Slatinski gospodje so se kar penili jeze, ko se jim je vzelo pred tremi leti občinsko gospodarstvo in izročilo g. Krtu in njegovi stranki. Ne, dejali so, v »krtovi deželi« se nam pa nič kaj ne dopade, Slovencem pa že ne bomo pokorni! In kaj si izumijo bistre glavice? Raztrgajmo občino, mastni kos obdržimo za-se, suhe rebre pa naj obirajo Slovenci! Zgrabili so slatinsko zdravišče, katero plačuje nad 4000 gold. davkov, pridejali ma največje nemškutarske davkoplačilce in nekoliko slovenskih izdajce, pa je bila gotova nova občina. Zdaj pa hajdi v Gradec

z novorojenim pankrtom! Deželni odbor in zbor ga veselo pozdravita, krstita »Gemeinde Kurort Sauerbrunn«; dr. Wannisch in dr. Reicher sta mu bila botra in mu poklonila črnordecerumeni križevnik. Zastonj se upirata naša poslanca, g. dr. Jurtela in g. dr. Sernec razdelitvi slatinske občine; ne, slatinski nemškutarji hočejo tako imeti, mora se zgoditi, je pravično, ali krivično, kaj to briga Slovence! Potem pa še na Dunaj; kajti graški gospodje, če tudi Nemci, vendarle niso najvišji, zadnjo besedo imajo še govoriti gospodje ministri in pa presvetli cesar. Ob enem vloži slatinska občina pritožbo na ministerstvo radi krivične ruždelitve slatinske občine. Dokazala je, da zaradi nove občine stara občina, ki bi se razcepila na dva dela, ne bi mogla vspevati, je torej to združenje proti § 3 občinskega reda za Štajarsko. Dokazala je nadalje, da nova občina nikakor ni potrebna, da torej tudi ni po želji mnogih davkoplačilcev; kajti dobra tretjina posestnikov, ki bi spadali k novi občini, je nasproti; le slatinski uradniki in pa davkoplačilci, ki imajo kot vozniki, obrtniki in delavci dobiček od slatinskega zdravilišča, so se podpisali — deloma prosto-voljno, deloma prisiljeni za novo občino. Ministerstvo je razvidelo naše tehtne razloge in svetlemu cesarju ni priporočalo odloka deželnega zbora. In letos, ravno na svoj god so svetli cesar zavrgli predlog nove občine, kakor bi hoteli reči: »Vi Slatinčani, ostanite, kar ste, od Slovencev se pa učite poštenosti in varčnega gospodarstva v občinskih zadevah!« — In nova nemška šola? Za vsikdar v krtovi deželi! In Slatinčani se jezijo, da je ni porušil letošnji potres.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V soboto so v državnem zboru poslanci dovolili število vojaških novincev za prih. leto. Neprijetno so slovanske poslance zadele besede domobranskega ministra o neobhodni potrebi nemškega jezika pri vojakihi. Potem je bil razgovor o razpuščenju dunajskega zastopa. Nujna predloga sta o tem stavila Dipauli in Pattai, interpelacijo pa Hauck. Takoj je odgovoril grof Badeni, na kar so govorili Dipauli, Pattai, Palfy, Kaizl, minister Gleisbach, Zaleski, Bareuter, Kopp, Schlesinger, minister grof Ledebur, Suess, Lueger in Menger. Nato se je nujnost obeh predlogov odklonila. Ker pa večina konservativnega kluba ni dovolila Dipauliju staviti tega predloga, so iz tega kluba izstopili Dipauli, dr. Ebenboch in sedem drugih nemško-konservativnih poslancev, ki bodo dne 25. nov. ustanovili »katoliško ljudsko stranko«.

Češko. Ker je več nemških konservativcev istopilo iz konservativnega kluba, odložil je državnozborski mandat češki grof Sylva Tarouka. — Češki veleposestniki bodo pri deželnozborskih volitvah zmagali s svojimi kandidati, ker imajo okoli 20 glasov večine.

Štajarsko. V soboto se je v Gradcu ustanovil veliki odbor za zidanje nemškega in dijaškega doma v Celju. Na tem shodu je spet c. kr. uradnik dr. Wokaun udrihal po Slovencih, in sklenili so, da se izda oklic na vse Nemce, kajti »da se reši celjsko nemštvo iz nevarnosti in sile slovenske, na to mora delati ves nemški narod!« Res, celjsko nemštvo grozno pojema!

Koroško. Prih. nedeljo priredi katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence javen shod v Šmarjeti pri Velikovecu. — Deželni poslanec Plavec je ono nedeljo poročal svojim volicem v Velikovecu. Udrihal je po vsem svetu, ker je z vsem nezadovoljen; volilci pa ž njim, ker so mu pozabili izreči zaupnico.

Kranjsko. Danes 21. nov. volijo kmečke občine deželne poslance. Skoro gotovo zmagata katoliško-narodna stranka z vsemi 16 kandidati; narodno stranka je postavila samo 8 kandidatov. — Tri dni se je po dolenskih mestih priporočal za kandidata dr. Tavčar, najhujši nasprotnik duhovščine. — Pregled železniške proge Ljubljana-Vrhnika je bil dne 24. okt.

Primorsko. Minoli teden je bila porotna obravnava v Gorici; zatoženec in priče niso znali nič laški, vendar se je sodilo v laškem jeziku. Čudež, ako je bila obsodba pravična! — V Trstu na deželnem sodišču so samo italijanski napisi, isto tako je skoro povsod pri sodiščih v Istri. Kdaj bode boljše? Dunajska vlada še nič ne vé o ondodnih narodnih razmerah.

Hrvaško. Od 54 dijakov, ki so bili pred sodiščem, ker so bili pri zažiganju ogerske zastave, so 4 oproščeni, eden je dobil 6 mesecev, eden 5, 7 štiri mesece, 27 tri in 13 dva meseca ječe. To je kruta obsodba na ljubo Madjarom. — Tudi mesto Belovar je imenovalo ogerskega ministerskega predsednika Banffyja častnim meščanom. Sramota!

Ogersko. Naučni minister Vlasich je obnovil deželni šolski svet z 12 udi, izmed katerih je kar edenajst židov! — Krščanska ljudska stranka se prav vrlo utrjuje. Pri zadnjih volitvah je v mnogih komitatih zmagala sijajno. Le v večjih mestih so zmagali liberalci, v nekaterih komitatih pa le z zvijačami.

Vnanje države.

Rim. Dne 16. nov. je bil pri sv. očetu apostolski delegat iz Armenije, Altmayer, da je poročal o žalostnih razmerah armenskih. — Sv. oče so na smrt bolnemu grofu Taaffeju poslali apostolski blagoslov.

Francosko. Predsednik republike in vsi ministri razun enega so framasoni; toda minister vnanjih stvari, ki boja ni framason, je bogotajec in hud sovražnik sv. cerkve. — Žid Arton je na Angleškem pod ključem. Ako pride pred francosko sodišče, bode brž izdal vse poslance, katere je v panamski zadevi podkupil.

Angleško. Zadnjo soboto so bile po vsej deželi občinske volitve, ki so ugodno izpadle za konservativce, ki so zelo podobni našim liberalcem. Mnogo občin si je za predstojnike izvolilo člane gosposke zbornice.

Belgijsko. Tudi v tej državi so bile občinske volitve in sicer po novem volilnem redu. Liberalci so hudo pogoreli, v nobenem zastopu nimajo večine. V glavnem mestu Bruselju n. pr. je izvoljenih 12 liberalcev, 10 katoličanov in 9 socialstov.

Nemško. Cesar Viljem je pri svojih podložnikih kaj malo priljubljen. Letos jih je zaradi razžaljenja veličanstva bilo obsojenih že 781 oseb. Toliko jih zaradi tega zločina ni obsojenih v vseh drugih evropskih državah. Zaradi razžaljenja veličanstva je nedavno bil obsojen tudi vodja socialstov, Liebknecht.

Rusko. Mlada carica je povila hčerko, kateri so pri sv. krstu dali ime Olga. — List »Novoje Vremja« pravi o prestopu bolgarskega princa Borisa k pravoslavni veri, da to nikakor ni vse, kar Rusi od Bolgarjev zahtevajo, ako ti hočejo, da jim bodo Rusi zopet prijatelji.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je dobil sina, ki so ga krstili na ime Ciril. — Dne 3. nov. so v Sredcu postavili prvi spomenik domačinu, namreč Levskemu, ki je za turškega vladanja deloval za duševno in politično prostost svojega ljudstva, ter umrl kot mučenec.

Turško. Uboge Armence še vedno koljejo ne samo Turki, ampak zlasti divji Kurdi, ki so jih že več tisoč pomorili, do 100tisoč revežev pa je gladi pomrlo. Grozno so gospodarili Turčini v mestu Erzerumu, kjer je bilo tri tisoč kristjanov pobitih. Od Erzeruma do Trapecunta v Mali Aziji ni vasi, kateri bi bili rešeni.

medani prizanesli. V Albaniji je pa punt, istotako tudi v Arabiji, kjer je oni dan 45 tisoč Arabcev pri Sani premagalo turško vojsko. Da bi naredil mir, poklical je sultan 128 batalijonov v orožje, pa tudi države avstrijska, ruska, nemška, angleška, francoska in italijanska so sklenile, napraviti red v Turčiji. Daj Bog, da začnejo takoj in postopajo složno!

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

(Konec).

Razen kapele sv. Vavčava ima cerkev še drugih 11 kapel z dragocenimi oltarji in pa slikami. Pa mimoidem te ter se ustavim pri grobu sv. Janeza Nepomuckega; zakaj ta svetnik je znan tudi med Slovenci in jih bode gotovo zanimalo in veselilo, če kaj o njem zvejo.

Večkrat sem šel črez most, in gledal mesto, od koder so vrgli sv. Janeza v reko Vltavo. In v cerkvi sv. Vida sem klečal pred njegovim grobom. To je krsta ali truga iz srebra in je najdražja reč, kar se kovinske cene tiče, kar je v tej cerkvi. Tehta svojih 37 centov in ima vrednost 210.000 gld., reci dvestodeset tisoč goldinarjev. Ravno umetelniške vrednosti nima. V vojski l. 1866. so Janeza Nepomuckega odnesli na Dunaj, boječ se, da bi ga jim vzeli Prusi. Saj pa tudi lahko, to ni mala reč toliko srebra. In ker ravno govorim o sv. Janezu iz Nepomuka, naj povem, da je Bog, kakor znano, na čudežni način ohranil njegov jezik; najsi je bil vtopljen že l. 1393., torej pred 500 leti, vendar je njegov jezik, kakor bi bil živ. Hrani se v zlati kazalnici ali monštranci, ozaljšani s 1200 dijamanti in dragim kamenjem.

Pripovedovali so mi, da na praznik sv. Janeza N. t. j. 16. majnika na tisoče in tisoče ljudstva iz vseh tudi oddaljenih krajev Češke in Moravske pride semkaj na grob na božjo pot Boga molit in sv. Janeza častiti. Lepo je to in gotovo narod, ki časti take može, kakor je bil kanonik »Jan z Nepomuku«, zdaj svetnik sv. Janez, ne more izginiti. O daj Bog, da bi se Čehi zopet oklenili svojega svetnika in zapustili pota svojega krivovernika Jana s Husinca, Janeza Husa, kateri je bil kriv takim nesrečam češki zemlji.

Slišite ali berete morebiti časi v liberalnih »cajten-gah«, da je Hus mučenec, da ga je dala cerkev sežgati in več takih obrekovanj. Vse to je laž. Hus ni mučenec, razen svojeglavnosti in trdovratnosti. Saj mu je bilo dokazano, da krivo uči, in to je tudi velika predrznost, če človek hoče boljše kaj vedeti, kakor vsi ljudje na svetu. Drugič je tudi krivo, da ga je cerkev dala sežgati. Res je umrl na gromadi Hus 1415, ali ne od cerkvene oblasti, temveč od posvetne. Še pri zborovanju v Kostnici, ko so nekateri duhovni gospodje zagovarjali Husa in se izrekli, da ga ne bi hudo kaznovali, bil je cesar Sigismund nejevoljen. Rekel je: Le na gromado ž njim, če se tudi zdaj odpove svojim krivoverskim naukom, tem ko bo zopet imel prosto besedo, bo krive nauke trosil, kakor dozdej!

Mi sicer obžalujemo, da so tako hudo kaznili Husa, ker tudi ta ima zasluženje za češki narod, pa bolj še obžalujemo tiste, ki hočejo vse to zapisati katoliški cerkvi na rovaš. To je hudobnost ali pa neznanje zgodovine, in obojno moramo obsoditi. To sem zato omenil, da naj ne verujejo vsega, kar jim kvasijo časi časopisi liberalni in če so tudi pisani v slovenskem ali drugim slovanskem jeziku.

Smešnica. Sosed A. vpraša o Terezijinem soseda B.: »Ali si v gorici že bral?« — B. odgovori: »Ne še.« — »Koliko pa misliš letos dobiti?« — »Polovico več, kakor lani.« — »Koliko si že lani nabral?« — B. močnato odgovori: »Nič!«

Razne stvari.

(Milostljivi knezoškofo) so se v nedeljo popoldne z brzovlakom odpeljali na Dunaj, da se udeležijo ondi posvetovanj avstrijskih škofov.

(Družba duhovnikov vednega češčenja.) Mil. knezoškofo so dne 6. nov. t. l. imenovali č. g. spirituvala Jakoba Hribernika za škofijskega ravnatelja družbe duhovnikov vednega češčenja presv. R. Telesa (Sacerdotum adorationis SS. Sacramenti). Čč. duhovniki-družbeniki naše škofije naj torej od zdaj »libellos« in naročnino za družbeno glasilo »SS. Eucharistia« (1 gld. na leto) pošiljajo edino le imenovanemu škofijskemu ravnatelju. Sploh se naj čč. gg. duhovniki v vseh zadevah te prelepe družbe nanj obrnejo.

(Badeni in Ebenhoch.) Državni poslanec dr. Ebenhoch, predsednik katoliškega ljudskega društva gornjeavstrijskega, ki šteje nad 35 tisoč udov, je po izstopu iz konservativnega kluba pisal linskemu »Volksblattu«, da gof Badeni, o čegar zasebnem domoljubju ne dvomi, je prišel, da bi krščansko-socijalno gibanje na Dunaju zatrl in s tem tudi katoliško konservativno stranko na korist liberalne stranke, ki je dogospodarila.

(Zemljiški davek se mora znižati!) Na povabilo poslanca grofa Zedwitza je imelo več državnih poslancev razgovor o reviziji zemljiškega davka. Sklenili so, da se to vprašanje prej ko mogoče reši ter da se mora znižati zemljiški davek. Nato je grof Zedwitz šel s 4 poslanci o tej zadevi k finančnemu ministru, ki je rekel, da bode pred l. 1897. težko mogoče znatno znižati ta davek.

(Namestnik deželnega glavarja), g. dež. poslanec dr. Fr. Raday, je bil dne 14. nov. pri svetlem cesarju. V tej avdijenciji je bil gotovo pogovor o vstopu naših gg. poslancev v deželni zbor štajarski.

(Načelniki slov. okrajnih zastopov) Spod. Štajarske so se dne 16. nov. v Gradcu skupno predstavili novemu cesarskemu namestniku, markizu Baquehemu.

(Kmetijsko bralno društvo) v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 24. novembra t. l. veselico s petjem in tombolo v gostilnici gospoda J. Skerleca. Začetek ob 3. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi Odbor.

(Katoliško bralno in gospodarsko društvo) rogaško zboruje prih. nedeljo, dne 24. nov., ob 4. uri popoldne v prostorih g. Fr. Mikuša pod Donatom. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Imenovanje.) Deželni odbor štajarski je imenoval okrožnim zdravnikom gospoda Ad. Rosina s sedežem pri Sv. Duhu v Ločah za občine: Loče, Zbelovo, Žiče, Zgornje Laže, Tolsti vrh in Sv. Jernej.

(Zborovanje.) V Št. Juriju ob juž. žel. priredi v nedeljo, dne 24. nov. ženska podružnica sv. Cirila in Metoda zborovanje s tombolo v gostilnici g. Rudolfa Doboviškega. Začetek ob 6. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi Odbor.

(Nesreča pri streljanju.) Pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo so dne 9. nov. zvečer pred prošenjem z možnarji streljali. Lenartu Pintariču pa pade iz ust goreča smodka na nabit možnar, ki se je užgal in Pintariču del telesa popolnoma odtrgal, da je nekaj ur pozneje v groznih bolečinah umrl.

(V mašnika posvečen) bode dne 26. nov. v Celovcu čast. brat Maksimilijan Zaplata, poprej Alojzij Zaplata, bivši nadučitelj na Planini. Novo sv. mašo bode pa pel dne 8. decembra na Zavrču.

(Kmetijsko bralno društvo na Hajdinju) priredi v nedeljo, dne 24. nov. popoldne ob 4. uri svojim članom veselico s petjem in govori. K obilni udeležbi vabi najljudnejše Odbor.

(Gledališki vlak v Zagreb.) V nedeljo, dne 8. dec. se popelje mnogo Slovencev iz Ljubljane v Zagreb, da si ogledajo novo gledališče. Vspored je jako lepo sestavljen, samo kje bodo udeleženci pri sv. maši, tega nam ne pove.

(Častnim članom) celjske čitalnice je bil pri rednem občnem zboru, dne 10. nov. enoglasno izvoljen vlč. g. Ivan Krušič, c. kr. šolski svetovalec in vmirovljeni profesor veronauka.

(Novi odbor celjske čitalnice) se je dne 10. nov. sestavil sledeče: predsednik g. Jos. Serbec; podpredsednik g. dr. Iv. Dečko; tajnik g. dr. Vinko Šuklje; blagajnik g. dr. Juro Hrašovec; knjižničar g. notar L. Baš; odborniki gg. poslanec Miha Vošnjak, vikar A. Rančigaj; namestniki odbornikov gg. dr. Sl. Pipuš, Fr. Lončar, I. Vauken in Iv. Bouha.

(Avstrijsko vinorejsko društvo) izda v slovenskem, nemškem in laškem jeziku knjižico o postavah, ki zadevajo vinorejo, zlasti dobivanje brezobrestnih posojil.

(Mariboržanka) je postala na stare dni dovtipna ali pa otročja. Dne 17. nov. namreč smeši naše povsem pravične in skromne zahteve glede na vstop naših poslancev v deželni zbor. Prej ali slej mora zmagati pravica, o kateri se nemškim zagrizencem nikoli niti ne more sanjati!

(Razširjati med ljudstvo!) Ta teden izide ponatisek člankov »Novi kmečki prijatelji« z naslovom »Socijalni demokratje, novi kmečki prijatelji«. Knjižica obsega 31 strani ter stane samo 3 kr., po pošti pa 5 kr. Kdor jih vsaj 10 naroči, dobi jih poštne prosto. Neki dušni pastir iz celjskega okraja je že naročil 200 izvodov za 6 gld. Čč. gg. duhovniki, slavna društva, naročite kmalu to času toli primerno knjižico ter jo razširjajte med naše dobro ljudstvo! Naročbe sprejema tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

(Nesreča.) Dne 18. nov. večer ob 1/2 6. uri je šla v Radgoni precej priletna in zelo kratkovidna soproga poslanca g. Kotzbecka v mestni park ob Muri na sprehod. Ker je bila gosta megla, padla je reva v Muro in ušla. Drugi dan so našli njeno truplo pod mostom.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Zdolšek Fr. in Skuhersky Leop. po 10 fl., Wenig K. 5 fl., Merc Jak. in Podvinski Ant. po 3 fl., Meško Mart., Heber Fr., Ulčnik Mart., Zernko Kasp., Osenjak Mat., po 1 fl. Blagajnik si usoja čč. ude društva prijazno opomniti, da ne pozabijo svoje dolžnosti.

(Dijaški kuhinji) v Maribora so darovali č. g. M. Meško, župnik pri Kapeli, in gospodična Matilda Erjavec v Ljutomeru po 5 fl.; č. g. Jakob Merc, župnik v Reichenburgu, 2 fl.; vesela družba na Smolniku 10 fl.

(Slovenska zmaga.) V Pekrah pri Mariboru so dozdej gospodarili v občinskem zastopu Nemci. Oni dan pa so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci, ki bodo gotovo najprej odpravili tamošnjo nemško šolo.

(Lokalna železnica Maribor-Zeleni Travniki.) O tej nameravani železnici je bil živahen razgovor na obrtniškem shodu v Mariboru dne 14. nov.; sicer pa vsa zadeva precej dremlje. Obrtniki so sklenili, da se skličen javen shod zaradi te železnice, na kateri naj prideta mariborska poslanca dr. Schmiderer in dr. Koschinegg, ki se žal, za to stvar malo ali nič ne brigata.

(Velikanska tatvina.) V Bruselju je neki uradnik pri družbi Générale ukradel 2 milijona 600 tisoč frankov. Oni dan so ga pa v Parizu prijeli.

(V podporo) izključenih vseučilišnikov v Zagrebu se je ondi ustanovil poseben odbor. Škof Strossmayer so kar darovali 3000 gld.

(V Poličanah) je župnijska cerkev dogotovljena. Prih. četrtek, dne 28. nov., bode v njej ob 10. uri prvič služba božja, katero bodo imeli preč. gosp. kanonik dr. J. Pajek.

(Nova lokalna železnica.) Trgovinsko ministertvo je dalo županu v Podčetrtku, g. Z. Wazuliku, dovoljenje, izvršiti tehnična pripravljala dela za zgradbo lokalne železnice od Podčetrтка do železniške proge Št. Jurij-Slatina.

(Bela žena.) Dne 14. nov. je umrla v Ormožu gospa Marija Geršak, soproga znanega domoljubnega notarja, g. dr. Ivana Geršaka. Blaga rajnka naj v miru počiva!

(Eno noč tri nevarno ranil.) V Ljubljani je v nedeljo zvečer mizarski pomočnik Gralc tri može nevarno z nožem ranil in sicer hlapca Antona Rayerja, mizarja Blaža Mraka in usnjarija Jožefa Turka, ne da bi mu kateri od teh bil kaj rekel ali storil. Gralc je bil najbrž zelo pijan ali pa je znorel; sicer pa ga gosposka že ima pod ključem.

(Zopet pruske markel.) Osrednje predsedništvo nemškega šulvereina v Berlinu je darovalo 200 gld. nemškemu dijaškemu domu v Celju ter sklenilo, da bode tudi druga berlinska društva obdelovalo, naj z denarji pomagajo celjskim Nemcem.

(Roparski napad.) Dne 12. nov. so našli blizu Globoke v Medjimurji ob štajarski meji mrtvega kacihi 35 let starega moža, ki je bil bržčas živinski kupec. Ker niso našli pri njem krajcarja ne, gotovo je bil po noči umorjen in oropan.

(Katoliško šolsko društvo) na Dunaju je imelo občni zbor dne 15. nov. Velikanska dvorana »Musikvereinssaal« je bila natlačeno polna popoldne ob 3. in zvečer ob 7. uri. Več sto in sto ljudij pa se je moralo kar vrniti na dom. Vsi govorniki, zlasti dr. Lieber z Nemškega, so navduševali občinstvo za versko šolo. Če enkrat Dunaj postane po svoji večini res katolišk, bodo mu tudi druga mesta kmalu sledila.

(Celjski socijalni demokratje) so nekaj imeli posebno »korajžo« do griških delavcev. Zdaj jim je ta pogum vrlo žalsko slov. katoliško delavsko društvo precej izbililo iz glave, sicer ne bi dne 10. nov. napravili shoda prav na tistem v najoddaljenejši griški gostilnici.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jožef Kardinar, kaplan na Dobrni, je postal pomožni veroučitelj na c. kr. gimnaziji v Celju; premeščeni pa so čč. gg. kaplani: Jožef Kržišnik iz Vojnika na Dobrno, Janez Horjak iz Šmartna pri Slov. Gradcu v Vojnik in Jožef Meško iz Starega trga v Šmarije.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pr »Unoi Catolica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijne številke.

Dunaj 16. novembra 1895	58, 74, 28, 7, 54
Gradec	9, 52, 88, 75, 16

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

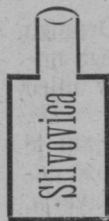
do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

A. Fiebiger,
kotlar

v Mariboru
koroške ulice 6
priporoča vse v to
svrhu spada-
joče blago.

Domača slivovica.

se vsem trgovcem in gostilničarjem priporoča, naj bi naročili vsak najmanj 100 litrov za 55 fl. Kateri 500 litrov naroči, dobi 5% rabat.

Pošilja Anton Stefanciosa pri Sv. Florijanu, pošta Rogatec, Spodnje Štajarsko. 3-5

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščeč papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporoča na izbiro po nizki ceni 31-37

Andrej Platzer,
(prej Edv. Ferline)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Lepo izbrano kokošje perje za blazine, kilo à 30 kr.; lepo belo izbrano račje perje za gornje blazine, kilo à 1 gld. 80 kr., prodaja na vsako pošto in železniško postajo

Jožef Sedminek,

trgovec s perutnino
na Pesnici pri Mariboru. 2-2

Proti mrazu in mokroti

varujejo edino moje preslavne

oficirske konjske odeje,

ki so od mnogih važnih oseb, gospodarjev, posestnikov, oskrbnikov in jahaških ravnateljev pri-

poznane kot tople, trpežne, močne, torej gotovo kot najboljše konjske odeje. Moje oficirske konjske odeje so zelo gibčne, torej se lahko rabijo za tople posteljne odeje. So zelo velike, z živahnimi rižami in obrobi in stane sorta A gld. 1'60, sorta B gld. 2'—

Rmenokosmate fjakarske odeje

s 6 raznimi rižami in obrobi, dovolj dolge in široke gld. 2'50, dvojne, močne in debele, zelo fine gld. 3'— komad. — Pošilja se z jamstvom proti povzetju. Kar ne ugaja, se znesek vrne.

Edino se naročajo:

M. Rundbakin, Dunaj,
Glockengasse 2.

Bogato ilustrovani ceniki se vsaki pošiljatelj zastoj priložijo. 3-10

Kneippova kava

v rudečih zavitkih
s podobo župni-
kovo, nadome-
stuje **bobovo**
kavo.

od bratov

Oelz

v Bregenz-u.

V kraje kjer se naši pridelki ne dobé, razpošiljamo pošne zavitke po gld. 2'10.

Poziv!

Slovenski narodnjaki, gostilničarji v Ptuj, so vljudo prošeni svoj naslov pod imenom: „Živela Slovenija“ poste restante Ptuj poslati!

1500 požahntjenih amerikancev à 15 kr., več tisoč koreninčnih, (Portalis) 100 po 1 gld. 50 kr. in reznike po 2 gld. prodaja

Jožef Rožman,

posestnik v Artičah pri Brezicah.

Izurjen cerkovnik

išče službe na veliko župnijo. Taisti je 21 let star, nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi zmožen. Več se izve pri upravnistvu tega lista. 1-3

Službo išče mlad mežnar ali cerkovnik, ki jo želi takoj nastopiti. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-3

J. Pserhofer-jeva lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“

Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

J. Pserhofer-jeve

Teločistilne kroglice, nekdanj imenovane **kričistilne kroglice,** staroznano, lahko teločistilno domače sredstvo.

Teh kroglic stane: Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljatelj po povzetju 1 gld. 10 kr. — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljateljvred: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja, 1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Stollevi Kola-izdelki izvrstnih krepčal za želodec in živce. 1 liter Kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

Britka želodčna tinktura, (nekdanj življenska esenca ali praške kapljice imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

Balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.

Fjakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 kr., poštnine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhofer-ja, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatljica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Stendela, 1 posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

Pri dopošiljateljv denarja (najboljše po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju. 2-12